

11-11-1984

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου έκανε δηλώσεις μέσα στο αεροπλάνο από Αμμάν προς Αθήνα, προς τους πολιτικούς συντάκτες που τον συνόδευαν. Ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

"Πολύ γενικά μιλώντας, νομίζω ότι το ταξίδι αυτό ήταν ένα από τα πιο αποδοτικά και πετυχημένα σε σχέση με τους στόχους που είχαμε προδιαγράψει.

Γνωρίζετε βέβαια, ότι η Συρία και η Ιορδανία έχουν κάπως διαφορετικές αντιλήψεις πάνω στο θέμα στρατηγικής του αγώνα για την επίλυση του Μεσανατολικού. Αυτά τα παίρνουμε ως δεδομένα και από εκεί και πέρα προσπαθούμε να καταλάβουμε τη στάση της κάθε μιας χώρας.

Χωρίς να θέλω, να ξεφύγω από δυσκολίες, πράγματι και οι δύο απόψεις έχουν κάποια βάση. Δηλαδή, αν δεν δει κανείς το ρόλο της Συρίας σαν μιας μάλλον ισχυρής δύναμης στην περιοχή, μπορεί να κατανοήσει γιατί η Συρία πιστεύει σε αγώνα σκληρής μορφής και μακροπρόθεσμο και γιατί η Ιορδανία - που είναι μικρή χώρα και προστατεύεται από μια μικρή χαμηλή οροσειρά από το Ισραήλ - ακολουθεί μια πολιτική, θάλεγε κανείς πιο μετρημένη και που αποβλέπει κυρίως σε πολιτικές λύσεις. Και οι δύο χώρες όμως διατηρούν ένοπλες δυνάμεις σε τεράστια κλίμακα σε σχέση με τον πληθυσμό τους, και τις δυνατότητές τους, κι ένα από τα πράγματα που εξακρίβωσα είναι ότι η εκπαίδευση του στρατού της Ιορδανίας είναι εξαιρετική και ότι έχει μεν 100.000 άνδρες δύναμη, αλλ'είναι όλοι τους ειδικές δυνάμεις - για να χρησιμοποιήσουμε τους δικούς μας όρους - γεγονός που κατά τη γνώμη μου τους κάνει κοντά στις 300.000.

Σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μας είναι θερμές και με τις δύο χώρες, γνωρίζουν ότι γνωρίζουμε τις διαφωνίες τους, αλλά δεν εμποδίζει αυτό την ανάπτυξη καλών διμερών σχέσεων.

Πρόκει να πω ότι τόσο με τη Συρία, όσο και με την Ιορδανία - κι αυτό έγινε πάρα πολύ σαφές χθές το βράδυ - οι δυνατότητες συνεργασίας είναι πράγματι μέσα πολύ μεγάλες. Ο κ. Βαϊτσος θα σας και περισσότερο, αλλά μπορώ να πω ότι προσβλέπουμε σε συνεργασία που θα πάρει και τη μορφή αμοιμ - τόσο με τη Συρία όσο και με την Ιορδανία -

κοινών επιχειρήσεων, οι οποίες θα εγκατασταθούν στα εδάφη της Συρίας και της Ιορδανίας. Θα είναι διάφορων μορφών αυτές οι επιχειρήσεις.

Έχω καλέσει πέραν των πρωθυπουργών και των δύο χωρών, φυσικά, και τον αρχηγό των Ενόπλων Δυνάμεων της Ιορδανίας, ο οποίος πράγματι ενδιαφέρεται για αγορές στην Ελλάδα από τις εταιρίες μας, κυρίως, ΠΥΡΚΑΛ, αλλά και άλλες.

Στο πολιτικό επίπεδο θεωρούν ότι αυτή η επαφή και η συνεργασία με την Ελλάδα - και τους την προσφέρουμε σαφώς - έχει σημασία, γιατί η Ελλάδα σιγά-σιγά -έτσι την βλέπουν - γίνεται μια γέφυρα με την Δυτική Ευρώπη και βέβαια, ιδιαίτερα, με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Γνωρίζουν ότι ήδη έχουμε προσφέρει στη διαμόρφωση των θέσεων της Κοινότητας για το Μεσανατολικό, ότι έχουμε ξεπεράσει, δηλαδή, την γνωστή απόφαση της Βενετίας του 1979, αλλά αναμένουν ότι αυτή τη φορά στο Δουβλίνο, θα μπορέσουμε να κάνουμε ένα- δύο βήματα πιο μπροστά. Και ζήτησα και από τις δύο κυβερνήσεις, σημειώματα τα οποία να μπορούμε να διαμορφώσουμε σε συγκεκριμένες προτάσεις, για να πάσει θέση η Κοινότητα. Νομίζω, για πολλούς λόγους, ότι η Κοινότητα θα είναι μάλλον "άρρητη". Δεν αναφέρομαι στα δικά μας προβλήματα, τα οποία είναι αρκετά "ζόρικα", αλλά για το πρόβλημα αυτό πιστεύω ότι θα υπάρχει κάποια ωριμότητα για να προσφέρουμε κάτι. Νομίζω ότι αυτό σας δίνει περίπου την εικόνα.

Τόσον ο Πρωθυπουργός, όσο και ο Βασιλιάς σήμερα μου ζήτησαν ένα θέμα να αναπτύξω, το Αιγαίο. Και το είχα ήδη αναπτύξει χθες το βράδυ στον Πρωθυπουργό, όπως το ανέπτυξα και σήμερα λεπτομερώς, προ του φαγητού, στον Βασιλιά. Είχε σπασοθήποτε σαφή, άμεση επίδραση στην αντίληψή του. Ουδέποτε γνώριζαν ποιά είναι τα Αιγιακά πρόβλημα, για ποιά "πάκλωμα είναι 'ο καυγάς".

Στη συνέχεια ο Πρωθυπουργός απάντησε σε ερωτήσεις.

* Σε ερώτηση εάν η ίδια η ηγεσία της Ιορδανίας ζήτησε από τον Πρωθυπουργό να τους αναπτύξει το πρόβλημα του Αιγαίου, ο κ. Παπανδρέου απάντησε: "Μου το ζήτησαν οι ίδιοι. Θα με ρωτήσετε πού οφείλεται αυτό; Οφείλεται σ' ένα μέτρο και στο γεγονός ότι δεν έχουμε διαμορφώσει ελληνικές υπηρεσίες με δυνατότητες μεγάλης εμβέλειας για το πέρασμα των θέσεων μας και εκτιμήσεών μας.

Δεύτερον -για να είμαστε και ειλικρινείς, να μην τα ρίχνουμε

όλα στους μηχανισμούς - η προσωπική επαφή και μια γνώση του θέματος που έχω - και έχω ζήσει με το θέμα αρκετά χρόνια τώρα και στην αντιπολίτευση επίσης, τουλάχιστον από το '77 - αυτό βοηθάει. Και έχει σημασία για τις θέσεις που αύριο-μεθαύριο, θα πάρουν σε διεθνή βήματα, όπως είναι τα Ηνωμένα Έθνη. Αυτό συνέβη και στη Συρία και στην Ιορδανία. Και υπήρξε ανταπόκριση, με την έννοια ότι τουλάχιστον ο Πρωθυπουργός της Ιορδανίας μου είπε ότι τώρα για πρώτη φορά βλέπουμε το πρόβλημα και πόσο όμοιο είναι με το δικό μας. Τί εννοούν; Εννοούν ότι στη δική τους περίπτωση το Ισραήλ, καταλαμβάνει εδάφη στο στύλ Κύπρου και τα εποικίζει - όπως έχει γίνει στηγκύπρο. Δεύτερον; ότι απειλείται η εδαφική ακεραιότητα, πέραν των σκωλειών που υπάρχουν σήμερα των χώρων της περιοχής, που είναι το θέμα Τουρκία-Αιγαίο και το πιο ενδιαφέρον ακόμη είναι ότι ενώ υπάρχει σαφώς μια συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες - και οι Ηνωμένες Πολιτείες επιθυμούν να έχουν άριστες σχέσεις με τον αραβικό χώρο, ταυτόχρονα υποστηρίζουν το Ισραήλ σε μία κλίμακα εντυπωσιακή, είδα τα νούμερα σήμερα για το '84. Και δεν μπορώ να σας πω ότι τα ενθυμώμαι επικριβώς. Αλλά, αν συνδυάσετε οικονομική και στρατιωτική βοήθεια προς το Ισραήλ, ίσως μιλάμε για δύομισι δισεκατομμύρια δολάρια. Μην με δεσμεύσετε απολύτως για τον αριθμό.

Και στην περίπτωσή μας, βεβαίως συμβαίνει το ίδιο με τον εξοπλισμό της Τουρκίας σε τεράστια κλίμακα. Μία διαφορά υπάρχει: Εμείς έχουμε ένα ελληνικό λόμπυ στο Κογκρέσο, το οποίο βέβαια σε πολλά σημεία μας έχει ενισχύσει - προσπατεύσει. Και μάλιστα διερωτήθηκαν σε ποιο μέτρο, το ελληνικό λόμπυ που το θεωρούν πολύ δυνατό, θα μπορούσε να βοηθήσει και αυτούς ακόμη.

* Σε ερώτηση αν ο Πρωθυπουργός θα συναντηθεί αύριο με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο κ. Παπανδρέου απάντησε:

"Ναι, είναι αλήθεια".

* Σε ερώτηση, ποιο θα είναι το περιεχόμενο της συνάντησης, ο κ. Παπανδρέου είπε:

"Δεν έχω κανένα πρόγραμμα. Απλώς έχουν συσσωρευθεί πολλά γεγονότα, ταξίδια και άλλα. Και πρέπει να τον ενημερώσω".

* Σε ερώτηση ποιές θα είναι οι προτεραιότητες από αύριο στα εσωτερικά,
ο κ. Παπανδρέου απάντησε:

"Ο προϋπολογισμός. Το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων θα
το κρατήσουμε και θα δώσουμε σ' αυτό που λέγεται μέση-μικρομεσαία
τάξη, απαλλαγές, ορισμένες βελτιώσεις στη φορολογία. Αυτή είναι η
άμεση δική μου προτεραιότητα."

* Σε ερώτηση για την κατάθεση του εκλογικού νόμου, ο Πρωθυπουργός
απάντησε:

"Τον Φεβρουάριο. Ο χρόνος είναι αμετακίνητος."